

Samen sterk en verantwoord vooruit voor een betaalbaar en leefbaar Asten

Voorzitter,

Algemeen Belang wil de ambtelijke organisatie bedanken voor de Kadernota. Het is geen gemakkelijke boodschap die hier ligt, en het vraagt veel van de mensen die dit hebben opgesteld. Toch ligt er een helder en eerlijk financieel beeld. Dat verdient waardering — en het onderstreept dat wij als raad nu aan zet zijn om samen koers te bepalen.

Algemeen Belang kijkt met een open en eerlijke blik naar de Kadernota 2027. En laten we het niet mooier maken dan het is: de financiële opgave die hier voor ons ligt is fors. De structurele tekorten lopen op van € 1,7 miljoen in 2027 naar € 3,2 miljoen in 2030, en grote investeringen zoals de nieuwe school Loverbosch en de binnensportaccommodatie drukken zwaar op onze financiële kengetallen. De Kadernota zegt het zelf: *“Helder is dat er nog flinke keuzes gemaakt moeten worden om de begroting structureel sluitend te krijgen.”*

Het inzetten van de Algemene Reserve in 2027 voor een bedrag van € 850.000 als dekkingsmiddel, snappen wij als constructie. Dit hebben we vorig jaar ook al aangegeven bij de kadernota 2026. De algemene reserve is echter bedoeld als weerstandscapaciteit, niet als structurele inkomstenbron. Structureel inzetten betekent in feite: je lost het probleem niet op, je verschuift het, je verlaagt de weerstandratio (die in de Kadernota al daalt door een lening van 30 miljoen), je maakt Asten kwetsbaarder voor tegenvallers die op dit moment niet zijn voorzien, denk hierbij aan tekorten binnen het sociaal domein en je creëert een begroting die op papier sluitend is, maar in werkelijkheid niet.

In de Kadernota staat letterlijk dat de financiële kengetallen zich negatief ontwikkelen en dat de weerstandratio daalt. Daar past structureel interen op reserves simpelweg niet bij.

De reserve is een vangnet, geen fundament. Het fundament moeten we de komende maanden samen leggen.

We moeten de komende tijd gebruiken om samen met de hele raad en de organisatie de structurele keuzes te bepalen die Asten duurzaam financieel gezond maken.

Voorzitter — dit is dus precies het moment waarop we moeten laten zien dat Asten een raad heeft die verantwoordelijkheid durft te nemen. Niet door te roepen vanaf de zijlijn, maar door samen koers te bepalen.

Algemeen Belang is positief over de inzet die geleverd gaat worden met het Zero Based Budgeting-traject om structurele oplossingen te vinden.

De Kadernota zegt het echter zelf: *“De realiteit is dat dit en de draaiknoppen in Asten in Balans niet voldoende is en dat we nog een flinke financiële klus moeten klaren.”* We kunnen met deze kadernota niet wachten of er wel of niet extra compensatie komt vanuit het Rijk.

We willen wel één ding vandaag glashelder uitspreken:

De uitdagingen lossen we niet op door simpelweg de lasten verder bij onze inwoners neer te leggen.

Asten heeft al stevige OZB-stijgingen achter de rug. De rek bij inwoners is niet onbeperkt. En eerlijk gezegd: het zou te makkelijk zijn om daar opnieuw te beginnen.

Voorzitter, dit is niet het moment voor politieke loopgraven. Dit is het moment om te doen wat de Kadernota ons vraagt: samen richting geven.

Dat kunnen we niet als individuele fracties. Dat kunnen we niet als coalitie versus oppositie. Dat kunnen we alleen als één raad, samen met een organisatie die de ruimte krijgt om mee te denken, mee te rekenen en mee te bouwen.

We hebben de hele raad én de organisatie nodig om te bepalen hoe we deze tekorten op korte én lange termijn gaan dekken. We moeten dus samen koers bepalen richting de begroting 2027

Voorzitter, de Kadernota nodigt de raad expliciet uit, zoals te vinden op pagina 4, om richting te geven aan:

- Ambities en ontwikkelingen
- Prioritering van wensen
- Inzet van dekkingsmiddelen
- Beoordeling van financiële kengetallen en weerstandsratio

Dat is geen technische exercitie. Dat is politiek verantwoording nemen. Algemeen Belang vindt dat dit vraagt om tijd en zorgvuldigheid.

Algemeen Belang stelt daarom voor om de periode tot aan de begroting 2027 te gebruiken om gezamenlijk de koers te bepalen. Niet ieder voor zich, maar als één raad die verantwoordelijkheid draagt voor de toekomst van Asten.

Wij willen samen onderzoeken: Welke ambities zijn écht noodzakelijk? Welke wensen kunnen wachten? Welke dekkingsmiddelen zijn verantwoord en hoe houden we Asten duurzaam financieel gezond de komende jaren.

Dit willen we niet overhaast doen, niet op eilandjes gaan zitten, maar met: gezamenlijke sessies, gedeelde analyses en een open gesprek over wat echt moet, wat kan wachten, en wat misschien anders moet.

En daarbij is één uitgangspunt voor ons niet onderhandelbaar:

De lastenverzwaring voor inwoners mag niet de makkelijkste oplossing worden. We moeten eerst kijken naar slimme keuzes, prioritering van projecten en het benutten van alle mogelijkheden binnen de organisatie en gemeenschappelijke regelingen.

Pas daarna — en alleen als het echt niet anders kan — praten we over lastenverzwaring.

Voorzitter, Algemeen Belang kiest vandaag als oppositiepartij toch voor een houding die past bij de titel van het coalitieakkoord: *Dichtbij, duidelijk en samen door*. Maar “samen door” betekent ook: samen besluiten en verantwoord door.

Daarom roepen wij de raad op om deze Kadernota vast te stellen en de komende maanden te gebruiken om met elkaar de koers te bepalen richting een sluitende begroting 2027 en ook een doorkijk te maken naar de lange termijn om de meerjarenbegroting sluitend te krijgen.

Het is nodig dat we dit samen doen en dat verdient Asten. Wij willen dan ook expliciet aangeven dat we de inwoners weer bij dit proces gaan betrekken, zoals we ook bij Asten in Balans hebben gedaan of dit nu door een enquête is of op een andere manier. Dit is denk ik inwonersparticipatie ten top. Voor de uitdagingen waar Asten voor staat hebben we nu iedereen nodig.

Bij het vaststellen van het coalitieakkoord hebben we als Algemeen Belang gesproken over een menukaart zonder prijzen: het klonk allemaal prima, maar niemand weet wat het gaat kosten, de financiële doorrekening moest nog worden gedaan voor de (meer)jaren begroting 2027, wanneer het wordt geserveerd zou worden en of het überhaupt haalbaar is. We hebben toen aangegeven dat onze inwoners geen behoefte hebben aan politieke verrassingsmenu's. Met deze kadernota ligt een duidelijk verrassingsmenu voor ons en we moeten gezamenlijk met z'n allen het proces tot een haalbare menukaart gaan bepalen, met in ons achterhoofd dat er nog misschien meer verrassingsmenu's gaan komen.

Dank u wel voorzitter, voor zover in eerste termijn!

Namens Fractie Algemeen Belang